

Mājoklis - cilvēkresursu piesaistes līdzeklis

Aino Salmiņš – LPS padomnieks

2016.07-08.01. Preiļi

Diskusija

- ✓ Pašvaldību priekšlikumi mājokļu politikas izstrādei.
- ✓ Grozījumi likumā “Par palīdzību dzīvokļu jautājumu risināšanā”
- ✓ Pašvaldību saistošie noteikumi, labās prakses piemēri.
- ✓ Īres maksas politika Jelgavas novadā, Tukuma novada mājokļu politika, labās prakses piemēri Smiltenes novadā.

Pamatjautājumi mājokļu politikas izveidē

- Kādā veidā papildināt valsts definētās mājokļu pieprasītāju kategorijas ar pašvaldībā noteiktajām
- Kā iegūt un uzturēt dzīvojamo fondu sociālajiem mērķiem
- Kā izmantot pašvaldību komercsabiedrības mājokļu politikas īstenošanā
- Kā iegūt un apmaksāt dzīvojamo fondu cilvēkresursu nodrošinājumam
- Kā organizēt mājokļu un sociālās politikas sinerģiju
- Kādiem jābūt pašvaldības vadības lēmumiem
- Iedzīvotāju grupas kam sniedzam palīdzību

Faktori

- Normatīvie akti definē tikai valstī noteiktās kategorijas
- Valsts nepilda likumu, nav finansējuma
- Nav mehānisma kā korekti noteikt proporciju starp valsts un pašvaldību noteiktajām iedzīvotāju grupām
- Nav mehānisma kā izmērīt noteiktu grupu atdevi

- Vai pastāv tirgus nepilnība mājokļu sektorā un kā to novērst
- Vai esošais regulējums ir pietiekams, lai risinātu jautājumu par cilvēkresursu piesaisti
- Vai mājoklis ir vienīgais veids kā piesaistīt cilvēkresursus, kādi citi piesaistes veidi ir iespējami
- Iespējas attīstīt mājokļu politiku pašvaldībā, vai esošie instrumenti ir pietiekami un kā tos pašvaldība realizē
- Īres maksas politika Jelgavas novadā, kā mājokļu politikas jautājumos iesaistīt pašvaldību komersantu (apsaimniekotāju) – Jelgavas novads
- Dzīvoklis cilvēkresursu piesaistes līdzeklis – Tukuma novads
- Labās prakses piemēri – Smiltenes novads

Likumprojekts «Grozījumi likumā «Par palīdzību dzīvokļu jautājumu risināšanā»» (Saeimas reģ. Nr. 239/Lp12)

1. Pašvaldībām ne tikai pienākums sniegt palīdzību mājokļa jautājumu risināšanā, bet arī tiesības (grozījumi likuma 1.pantā).
2. Papildināti palīdzības veidi – palīdzība speciālista nodrošināšanai ar dzīvojamo telpu (grozījumi likuma 3.pantā, jauns 11.punkts).
3. Pašvaldības dome ar atsevišķu lēmumu nosaka iegūtā atbrīvotā dzīvokļa tālākās izmantošanas statusu (grozījumi likuma 12.pantā, jauna ceturtā daļa).

Likumprojekts «Grozījumi likumā «Par palīdzību dzīvokļu jautājumu risināšanā»» (Saeimas reģ. Nr. 239/Lp12)

4. Īpaša kārtība dzīvojamo telpu izīrēšanai speciālistiem (jauna III¹. nodaļa):

➤ Pamats:

- Pašvaldības attīstības programma (jānosaka attīstāmās nozares);
- Pašvaldību saistošie noteikumi (nosaka, kādās nozarēs vai kādu pārvaldes uzdevumu veikšanai nepieciešami kvalificēti speciālisti; nosaka kārtību, kādā pašvaldība izīrē dzīvokli speciālistam);
- sadarbības līgums (ja speciālists netiks nodarbināts pie palīdzības sniedzēja, slēdz pašvaldība un speciālista darba devējs).

➤ Nosacījumi:

- Īres līgumu slēdz uz darba tiesisko attiecību laiku, bet ne ilgāku par trim gadiem;
- Pašvaldībai tiesības pagarināt, ja speciālists darba devējam joprojām nepieciešams un ir spēkā sadarbības līgums;
- Īres līgumu slēdz ar speciālistu, ja attiecīgajā administratīvajā teritorijā speciālistam nepieder dzīvojamā telpa.
- Izīrēto dzīvojamo telpu speciālists nav tiesīgs nodot trešajām personām, iegūt īpašumā, bet pašvaldība nav tiesīga to atsavināt

Uzdevumi mājokļu politikai

- Prognoze- trūcīgo un maznodrošināto skaitam
- Kā mērīt trūcīgos un maznodrošinātos (Pēc valdības noteiktajiem vai saviem kritērijiem)
- Vai izdalīsim atsevišķas personu grupas ,kas interesē pašvaldību
- Maznodrošināto iesaistīšana namu apsaimniekošanā
- Vai maksa par dzīvokli un ar to saistītie pakalpojumi ir samērojami ar maksātspēju

Iespējamie mērķi

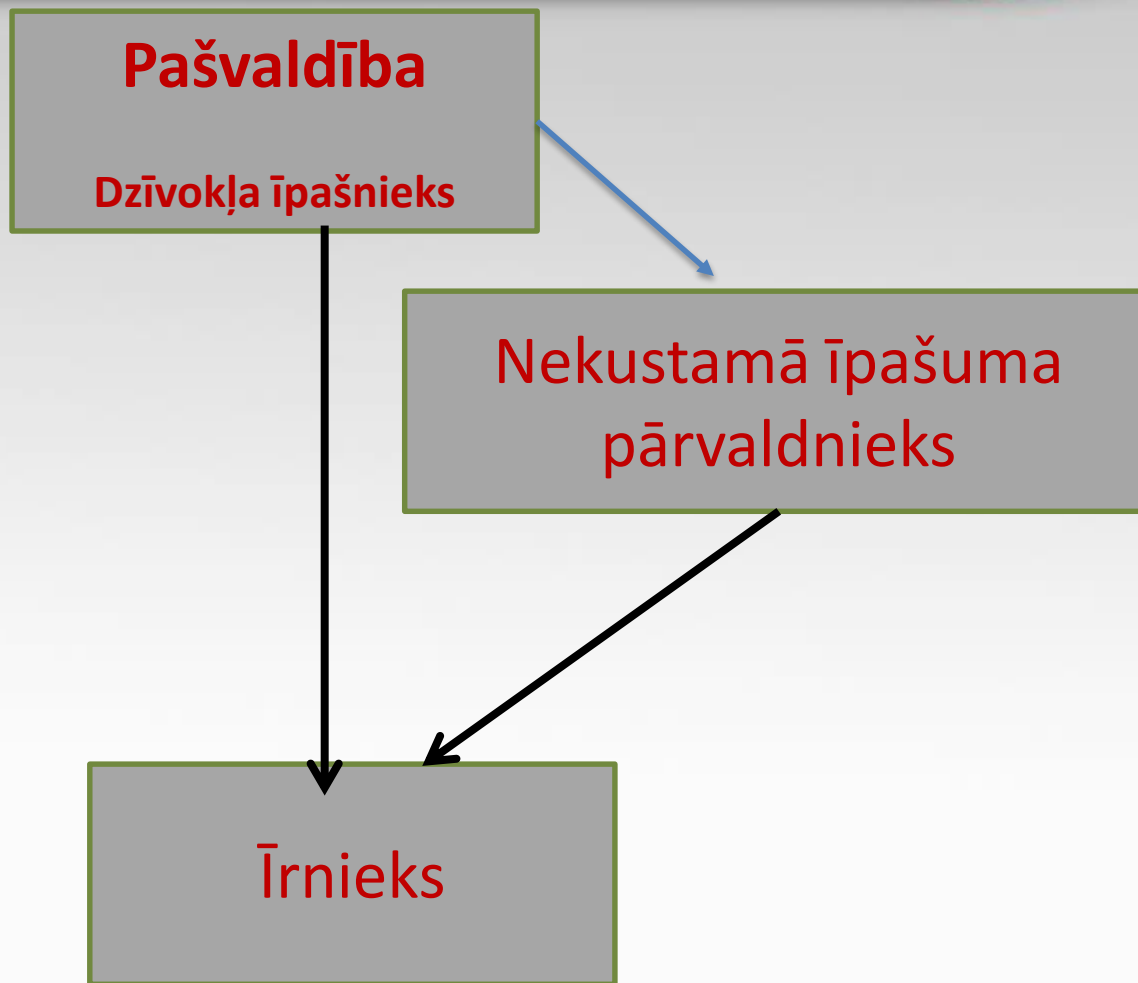
- Pildīt normatīvo aktu prasības – mājokļu politika nav mūsu prioritāte
- Mājokļu politika- cilvēkresursu piesaiste
- Piesaistīt uzņēmējus ,kas maksā vismaz vidējo algu
- Atrast juridiski pamatotu formu cilvēkresursu piesaistei
- Attīstīt sociālos pakalpojumus, tie ir mūsu vēlētaji

Pašvaldību problēmas

- Tiesisks pamatojums – likumdošana – neizpildāmi normatīvi – deputātu iniciatīvas
- Sociālas problēmas – maksātspēja
- Ideja attīstīt savu teritoriju – cilvēkresursu piesaiste
- Grupu definējums:
- Normatīvās vai obligātās
- Pašvaldību definētās
- Cilvēkresursu piesaiste

Pašvaldības un dzīvokļu īpašums

- Valsts- pašvaldība – privātīpašums
- Saglabā pašvaldībai
- Pašvaldība- apsaimniekotājs – ieguldīšana pamatkapitālā
- Nodibinājumi

Sociālā fokusgrupa

- Pirmspensijas un pensijas vecuma personas
- Ģimenes ar bērniem, kas pakļautas sociālās atstumtības riskam
- Bezdarbnieki
- Invalīdi

Mājokļu politikas jomā:

- Sociālie dzīvokļi vai sociālās mājas
- Pusceļa mājas

- Vienošanās ar komersantu par piedalīšanos investīciju paketē
- Sadarbība cilvēkresursu piesaistē
- Sadarbība kritēriju noteikšanā, prognozējot iespējamās iedzīvotāju kategorijas
- Palīdzēt apiet oficiālo valsts uzraudzību (marketinga stratēģija, orientēta uz kvalificētu darbaspēku, kas dod pamatu sociāli – ekonomiskai attīstībai)

Likumā noteiktās un nenoteiktās kategorijas

Neformālās kategorijas

- Dzīvokļu pieprasītāju kategoriju problēma
- Nopelnu problēma
- Privilēģiju problēma (kategorijas)

Likumā noteiktās

- Noziedznieku problēma
- Maznodrošināto problēma
- Invalīdu problēmas
- Bērnu, bāreņu problēmas

Citas grupas

- Cilvēki, kas atraduši darbu konkrētajā pašvaldībā
- Pašvaldību speciālisti
- Jaunās ģimenes
- Pašvaldībai nepieciešamo specialitāšu pārstāvji
- Personas, kam izīrēti dzīvokļi ,kas atrodas citas pašvaldības īpašumā

- Samazināt īres dzīvokļu fondu, ja tas nav nepieciešams funkciju veikšanai Jelgavas novads
- Palielināt īres dzīvokļu fondu (Rīga, Tukums, Valmiera u.c)
- Īres maksas politika
- Nekustamā īpašuma nodokļu politika
- ESCO iesaiste Cēsis, Valmiera, Dobeles,